

T.C
GİRESUN İL ÖZEL İDARESİ
AR-GE TARİFE KOMİSYONU

Rapor Tarihi : 21.06.2024

Konu : Eynesil ilçesi Rüsumat 4 Gemisi Hakkında

İl Genel Meclis Başkanlığımız Giresun Üyeleri Fatih Cansız, İsmail Hakkı Öztürk, Mustafa Kemal Kurt ve arkadaşları tarafından imzalı önergede 1921 yılında Milli Mücadele Gemisi Rüsumat 4'ün Yunan gemilerinde bombalanarak batırıldığı ve mürettebatın kurtulduğu konunun, araştırılarak meclisimizin bilgilendirilmesi istenmiştir. İlgi Önerge doğrultusunda Komisyon üyelerimiz Eynesil ilçemiz ve Meslek Yüksekokulu müdürlüğümüzü ziyaret ederek aşağıdaki bilgilere ulaşılmıştır.

Milli Mücadele yıllarının kahraman gemisi Rüsumat-IV, Türk Milli Mücadelesine yardım taşıdığı süreçte, 1921'de Yunan karakol gemilerinin bombardımanı ile Eynesil kıyısında 29 Eylül 1921'de saldırıya uğramıştır. Geminin mürettebatı kurtularak Eynesil'de misafir edilmiş, geminin yara alan kısımları Eynesil halkının da yardımlarıyla onarılmaya çalışılmıştır. Ancak ikinci defa 14 Ekim 1921'de Yunan karakol gemilerinin bombardımanı ile gemi tam yitirilmiş aşamasındayken ateşe tutulmuş, kurtarma sistemleri yok edilmiştir. Geminin sadece bazı önemli cihazları sökülerek Trabzon'a götürülmüş, kalan kısım Eynesil kıyısında bırakılmıştır. Eynesil halkı, geminin kurtarılması ve mürettebatının iyileştirilmesi için fedakârca çabalar göstermiş, mürettebatı 36 gün Eynesil'de misafir etmiş ve misafirperverliğiyle Milli Mücadele tarihimizdeki yerini almıştır.

Rüsumat-IV'ün adını, 103 yıldır gömülü olduğu Eynesil ilçesinde yaşatmak, hem ilçenin hem Giresun'un hem de Milli Mücadele'mizin şanlı tarihini geleceğe aktarmak için yapılması gerekenler şunlardır:

1. Rüsumat-IV gemisinin adının yaşatılması için konuyu yıllardır araştıran, saha derlemeleri yapan ve yazan, 24 Mayıs 2022'de TRT Trabzon Radyosu'na taşıyan Öğr. Gör. Mevlüt KAYA tarafından, Rüsumat-IV'ün adının Eynesil'de yaşatılmasına dair bazı girişimlerde bulunulmuş ise de sonuç alınamamıştır. Bugüne dek Giresun'da veya ilçesi olan Eynesil'de Rüsumat-IV'ün adının yaşatılmasına yönelik somut bir işleme rastlanmamaktadır.

2. Rüsumat-IV adlı geminin Eynesil'de aynı ebatlarda (30x6/7m.) bir maketi yapılmalıdır. Geminin Eynesil'de 1921'de Eynesil'de Yunan bombardımanı ile batırıldığı yer olan Topallı Deresi (o günkü adıyla Eynesil Deresi) ağzına veya yakındaki uygun bir yere geminin maketinin yapılması ilimizin ve ilçemizin tarihi ve kültürel değerlerine katkı sağlanmakla birlikte turizm açısından da önemli bir uğrak yeri olacağı düşünülmektedir. Bu mevkiye, "Milli Mücadelemizin kahraman gemisi Rüsumat-IV'ün son durağı" yazısı yazılmalıdır.

3. Rüsumat-IV'ün ve geminin kahraman komutanı Yüzbaşı Mahmut Gökboro'nun adları, Eynesil'de yeni açılacak park, bulvar, cadde, sokak, meydan vs. yerlere konulmalıdır.

4. Rüsumat-IV'ün 14 Ekim 1921'de ikinci kez karşılaştığı Yunan saldırısıyla batırıldığı gün, anma günü olarak Eynesil'de kutlanmalıdır.

5. Rüsumat-IV'ün Eynesil'de henüz batırılmadan önce, 1921'de Samsun-Batum seferleri sırasında Ordu ilimizde açıldığında karakol gemilerinin saldırılarından korunmak için uygulanan taktikle, gemide yangın çıkarılması ve yine taktik olarak batırılıp tehlikeden sonra çıkarılması gibi olaylar ve Ordu halkının yardım ve fedakârlıklarını içeren süreçlere istinaden Ordu'da bugün Rüsumat-IV adının yaşatılması için her şey yapılmakta, tarihsel mirasımıza gerektiği gibi sahip çıkılmaktadır. Bu doğrultuda proje olarak Ordu'da geminin yeniden inşası gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Ordu'da spor takımlarına ve bazı işletmelere Rüsumat-IV'ün adı verilmiştir. Bu konuya dair Ordulu hemşerilerimiz kitap yayımlamış, paneller yapmıştır. Tüm bunlar örnek alınarak Rüsumat-IV'ün ebedî durağı olan, mezarı olan Eynesil ilçemizde şanlı geçmişimize sahip çıkılması adına söz konusu önerilerimiz yetkililer ve ilgili mercilerce uygun görülen ilavelerle gerçekleştirilmelidir.

6. 2021 ve 2023 yıllarında Görele Belediyesi ve Görele Liman Başkanlığı işbirliğinde gerçekleştirilen 1 Temmuz Kabotaj Bayramı kutlamalarında Görele'den gemiyle hareket edilerek Eynesil açıklarında Rüsumat-IV'ün ve mürettebatının anısına denize karanfil bırakıldığı anma törenlerinin 2024 yılında'da yapılması düşünülmektedir. Dolayısıyla Rüsumat-IV'ü anma törenleri resmiyet kazanmalıdır.

7. Rüsumat-IV'e ait kalıntılardan bir parça (yaklaşık 2 metre X 1,5 metre çapında, döşeme altı top sehpa'sı tespit levhası) Eynesil'de bir vatandaşımız tarafından muhafaza edilmektedir.

8. "Öldükten sonra dirilen tek gemi" olarak tarihe geçen Rüsumat-IV adlı kahraman gemi ve Eynesil ile ilişkisine dair ayrıntılı bilgiler şu kitapta verilmiştir: Mevlüt Kaya, İşgalden Kurtuluşa Görele-Eynesil ve Rüsumat-4, Arı Sanat yay., İstanbul 2024, s.25-34).

Rusumat-4 Gemisi İçin Yapılması Gereken Projeler Şunlardır:

Eynesil ve Görele'de cadde, sokak, meydan veya parklarda adının yaşatılması hatta batığın bulunduğu kıyının adının Rüsumat-4 alanı olarak belirlenmesi,

Eynesil'de Rüsumat-4'ün battığı yerde geminin aslına uygun ölçülerde bir kopyasının ve mürettebatın anıtının yapılarak ziyarete açılması,

Batığa dair yapılacak ayrıntılı bir araştırma-inceleme sonrasında bulguların sergilendiği bir alan düzenlenerek (Rüsumat-4 Eynesil gezi-inceleme alanı gibi) ziyarete açılması,

Batığın bulunduğu alanda, Rüsumat-4'e ve mürettebatına düşman bombardımanından sonra fedakârlık göstererek yardım eden, günlerce geminin onarımı için çabalayan Eynesil halkının mürettebatla işbirliğini canlandıran minyatürize edilmiş yahut dayanıklı malzemeden yapılmış üç boyutlu anlık görsellerin yapılması,

Rüsumat-4'ün battığı yere mevki adı olarak bu kahraman geminin adının konulması,

Eynesil-Görele yöresinde Rüsumat-4 adının sosyal faaliyetlerin gerçekleştirildiği salon ve işletme adlarında yaşatılması,

Gerekli yasal izinlerin sağlanarak her yıl 14 Ekim'de Rüsumat-4'ün ve mürettebatının anılması adına resmî program düzenlenmesi,

Rüsumat-4'ü anlatan konferans ve sempozyumların düzenlenmesi,

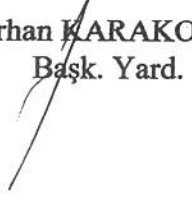
Rüsumat-4 adına spor (maçlar, koşu, yüzme, güreş vs.) veya bilgi yarışması, satranç turnuvaları gibi müsabakalarının düzenlenmesi,

Rüsumat-4'ü anlatan belgesel, tiyatro ve filmlerin yapılması gerekmektedir.

Rüsumat-4'e dair turizm alanında projeler geliştirilmelidir.

Kuva-yı Milliye'nin ilk deniz nakliyatını gerçekleştiren gemilerinden biri olan ve Milli Mücadele'nin tek batık gemisi olan, görev süresince sayısız başarılarla imza atan; başından emsalsiz bir serüven geçen Rüsumat-4'ü ve mürettebatını belleklerde yaşatmak adına 2024 yılı itibarıyla her Ekim ayının 14-19. günleri aralığı Rüsumat-4 haftası olarak anılabilir. Meclisimizin bilgilendirmesi arz olunur.

Murat ARSLAN
Başkan

Erhan KARAKOÇ
Başk. Yard.

Eşref BAYRAK
Sözcü

İsmail ÇALIK
Üye

Hüseyin GÜLAÇTI
Üye